

Przedmowa

Oddajemy w Państwa ręce drugi z kolei numer poświęcony zagadnieniom dotyczącym szeroko pojmowanej normy w przekładzie. Czy można mówić o normach w tłumaczeniu? Czego dotyczą te normy, skąd się biorą i co jest ich wyznacznikiem? Czy normalizacja jest zjawiskiem pożądanym? Czy dla różnych dziedzin przekładu obowiązują różne normy? W jakim stopniu rozmaite normy regulujące funkcjonowanie rzeczywistości społecznej znajdują odbicie w przekładzie i wpływają na proces tłumaczenia? Autorzy opublikowanych tekstów szukają odpowiedzi na te i podobne pytania, na różne sposoby interpretując pojęcie normy i normalizacji.

W otwierającym numer artykule Anna Majkiewicz prześledziła strategię i normy dotyczące przekładu mowy nacechowanej dialektalnością, umożliwiające polemiczne starcie się różnych punktów widzenia i postaw. Autorka przekonuje, że specyficzny dialog między stylami to zestawienie światopoglądów wewnętrznych w językowym ukształtowaniu wypowiedzi, a tym samym szczególne zadanie dla tłumacza literackiego.

W tekście Joanny Warmuzińskiej-Rogóż, na przykładach zaczerpniętych z literatury kanadyjskiej, autorka przedstawia analizę będącą przyczynkiem do refleksji nad tym, czy norma w przekładzie definiowana jako jeden oryginał sformułowany w jednym języku i jego przekład ma nadal sens we współczesnym hybrydycznym świecie.

Trzeci artykuł numeru, autorstwa Renaty Niziołek, traktuje o autorskich przekładach *Ferdydurke* Gombrowicza, ze szczególnym

uwzględnieniem „dzikiej wolności twórczej” pisarza wobec polskiego oryginału.

Aleksandra Jackiewicz przywołuje natomiast pojęcie normy w przekładzie poetyckim, omawiając trudności, które napotyka tłumacz w procesie przekładu specyficznych cech rzeczywistości ukazanej w wierszu *Pierwsza przechadzka* Leopolda Staffa.

Normy rozumianej jako norma prawna, związana z prawem autorskim, dotyczy artykuł autorstwa Pawła Jędrzejki i Claudia Salmeriego. Autorzy prezentują własne doświadczenia przekładoznawców działających w charakterze biegłych w postępowaniu związanym z podejrzeniem o tłumaczeniowy plagiat. Badacze powołani do wykonania ekspertyzy translatoologicznej sięgają do metodologii strukturalistycznych, norm translatorskich i koncepcji *tertium comparationis*, którym, w analizie porównawczej dwóch przekładów, jest tekst oryginalny.

Tekst Weroniki Szwebs traktuje o zmieniających się normach recepcji przekładu. Na przykładzie internetowej recepcji dokonanego przez Jacka Dehnela przekładu *Wielkiego Gatsby’ego* Francisa Scotta Fitzgeralda autorka pokazuje, jak we współczesnym internetowym życiu literackim medialne mechanizmy kształtują kryteria odbioru i oceny przekładów.

Z kolei Barbara Bibik w swoim artykule przygląda się problemom, jakie stawiają tłumaczom starożytne teksty dramatyczne, w szczególności uwzględniając kwestię norm przekładowych – w jaki sposób normy czy tradycja, istniejące zarówno w języku i kulturze źródłowej, a przede wszystkim w kulturze przyjmującej, warunkują przekłady tych utworów, jak na nie wpływają bądź jak z nimi dyskutują.

Numer zamyka tekst Borysa Szumańskiego, w którym autor stosuje język psychoanalizy do mówienia o doświadczeniu przekładu i dyskursie o przekładzie. Podejmując wstępne założenia oraz metodę zaproponowaną przez Tadeusza Sławka w artykule „Kalibanizm. Filozoficzne dylematy tłumaczenia”, w kontekście myślenia o powszechnie odczuwanym braku pojawiającym się w procesie przekładu opowiada o normie przekładowej i normie języka docelowego.

Zachęcamy do lektury oraz dyskusji na łamach kolejnych numerów „Między Oryginałem a Przekładem”.

Redakcja